

A kék vércse (*Falco vespertinus*) őszi gyülekezőhelyeinek és egyedi mozgáskörzetének vizsgálata műholdas nyomkövetés alapján

Lázár Bence¹, Fehérvári Péter¹, Solt Szabolcs², Palatitz Péter², Nagy Károly², Prommer Máttyás² és Harnos Andrea¹

*Szent István Egyetem, ÁOTK, Biomatematikai és Számítástechnikai Tanszék
1078 Budapest, István út 2.*

Email: lazabence@gmail.com

² *Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület, Kék vércse védelmi munkacsoport*

A hazánkban és nemzetközi szinten is kiemelt védelem alatt álló kék vércse obligát-transzekvatoriális vonuló, a telet Afrika déli részén (Okavango, Cubango, Zambézi folyók vígyűjtő medencéjében) tölti. A vonulást megelőző pre-migrációs időszakban a madarak a fészkelő területen belül kóborolnak és az estéket közös éjszakázó helyeken töltik. Ezeken az ún. gyülekezőhelyeken, amelyek helye gyakran tradicionális, több száz vagy akár néhány ezres példányszámban jelennek meg napnyugtakor. Erre a jelenségre csak a közelmúltban derült fény, azóta a Kárpát-medencén belül (Magyarországon, Szerbia északi részén és Románia nyugati részén) minden évben heti rendszerességgel zajlik szinkron számlálás augusztus közepétől október elejéig. 2009-ben 8 madarat szereltünk fel műholdas nyomkövetőkkel. A jeladók használatával elsődleges célunk a madarak vonulási útjának és telelőterületének feltárása volt, ugyanakkor a kapott adatok segítségével lehetőségünk nyílt eddig még ismeretlen (Kárpát-medencén kívüli) gyülekezőhelyek feltérképezése, illetve a madarak potenciális egyedi mozgáskörzetének meghatározására. Vizsgálatunk során sikerült lehatárolnunk 2 új lehetséges gyülekezőhelyet Magyarországon, valamint 6 új lehetséges őszi gyülekezőhelyet Dél-Ukrajna területén. Egyetlen jeladóval ellátott madár – aki a pre-migrációs periódus nagy részét ugyanazon a gyülekezőn töltötte –, szolgáltatott kellő mennyiségű és minőségű adatot a mozgáskörzetének meghatározására. A 80%-os Kernel-home range becslés alapján ez az egyed 73 km² területet járt be augusztus és szeptember között. A használt terület közel koncentrikusan helyezkedik el a gyülekezőhelyhez képest. Az őszi gyülekezőhelyek azonosítása és a mozgáskörzet minél jobb megismerése kiemelt fontosságú a faj védelmének szempontjából, hiszen egyszerre sok egyed tartózkodik kis helyen, így sebezhetővé téve az állomány akár jelentékeny részét is a lokális/regionális veszélyeztető tényezőkkel szemben.

Élőhelykezelési munkálatok a homoktövis újpesti élőhelyén

Lendvai Csaba¹ és Bajor Zoltán²

¹ *Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület
1121 Budapest, Költő utca 21.*

Email: lendvai.csaba@mme.hu

² *Szent István Egyetem, Környezet és Tájgazdálkodási Intézet, Tájökológia Tanszék*

A vizsgált terület Újpest legészakibb részén, a Szilas-patak torkolata és a Megyeri-híd mentén fekszik, a Duna bal partján. A terület névadója, a homoktövis (*Hippophae rhamnoides*) itteni előfordulásáról az 1850-es évek óta van bizonyított tudomásunk. A védetté nyilvánítás 1974-